

• KUULOALAN JÄRJESTÖJEN

LASTEN VAALITEESIT

OIKEUS APUVÄLINEISIIN

Kuulovammaisen lapsen ja nuoren yksilöllisiin apuvälineisiin panostaminen on investointi sujuvaan opiskelupolkuun ja tulevaisuuden työhön.

YHDENVERTAISUUS

Laadukkaat palvelut on taattava kaikille kuulovammaisille lapsille ja nuorille riippumatta asuinpaikasta, kielestä tai yksilöllisten tarpeiden luonteesta.

PÄIVÄKOTI JA KOULU

Lapselle ja nuorelle tulee taata mahdollisuus valita lähipäiväkoti/koulu ja saada sinne tarvittava tuki, osaaminen ja apuvälineet.

OPIKELU

Opinto-ohjaajalla tulee olla tietoa kuulovammaisten kyvyistä ja mahdollisuuksista.

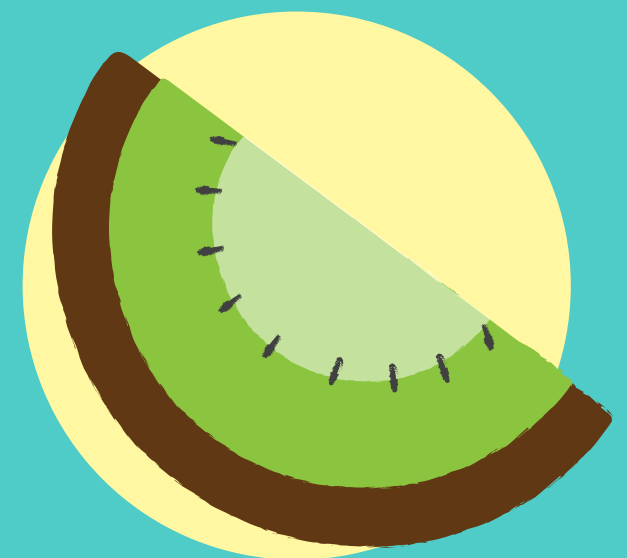
Nuoren on tärkeä päästä opiskelemaan alaa, josta on oikeasti motivoitunut.

Ylioppilaskokeiden digitalisoinnissa tulee huomioida kuulovammaisten opiskelijoiden ääniaineistojen tekstitystarpeet.

KUNTOUTUS JA TULKKAUS

Kelan järjestämissä kuulovammaisten kuntoutus- ja tulkkauspalvelujen hankinnassa tulee painottaa palvelun laatua - ei hintaa.

LAINSÄÄDÄNTÖ JA VAMMAISTUKI

Vammaislainsäädännön uudistamista on jatkettava ja turvattava kuulovammaisten lasten ja nuorten tarvitsemat tärkeät vammaispalvelut.

Kelan vammaistuen myöntämisen kriteereissä on huomioitava kuulovammaisen lasten ja nuorten tarpeet.

LASTEN VAALITEESIT

OIKEUS APUVÄLINEISIIN

Kuulovammaisen lapsen ja nuoren yksilöllisiin kuulon apuvälineisiin panostaminen on investointi sujuvaan opiskelupolkuun

Kuulovammaisen lapsen ja nuoren tulee saada yhdenvertaisesti palveluja riippumatta siitä, missä hän asuu.

Tulevalla hallituskaudella tulee jatkaa sote-palvelujen kehittämistä, ja varmistaa, että vastuu sote- ja vammaispalveluista tulee laajemmille hartioille kuin yksittäisen kunnan vastuulle.

Lisäksi tulee seurata, miten Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet -opasta sovelletaan eri sairaanhoitopiireissä. Oppaan päivitystyöryhmään tulee ottaa vammaisia ja potilaita edustavia järjestöjä mukaan apuvälineiden luovutusperusteiden kehittämiseen.

Yksilöllisten, tarpeita vastaavien apuvälineiden myöntäminen on sijoitus kuulovammaisen lapsen ja nuoren opiskelu- ja työelämämahdollisuuksiin. Huonosti hoidettu kuulovamma maksaa suomalaiselle yhteiskunnalle enemmän kuin laadukkaat kuulemisen apuvälineet.

LASTEN VAALITEESIT

KUNTOUTUS JA TULKKAUS

Kelan järjestämän kuulovammaisten kuntoutuksen ja tulkkauspalvelujen hankinnoissa on varmistettava laatu

Kuulovammaisten lasten ja nuorten kuntoutus (vaativa lääkinnällinen kuntoutus ja sopeutumisvalmennus) vaatii erityisosaamista kuulovammaisuudesta, kuulemisen apuvälineistä ja kommunikaatiosta. Myös tulkkauspalveluissa asiakkaalla tulee olla mahdollisuus saada jo varhaisina vuosinaan tulkki, joka vastaa hänen yksilöllisiin tarpeisiinsa.

Kelan järjestämissä kuulovammaisten kuntoutuspalveluissa sekä Kelan tulkkauspalveluissa palveluja tulee hankkia tavalla, joka painottaa palvelun laatua.

Jos Kela hankkii kuntoutuspalvelut ja tulkkauspalvelut jatkossa rekisteröitymismenettelyllä, tulee varmistaa, että palveluntuottajille maksettava hinta on sellainen, että myös pienillä tuottajilla on mahdollisuus pysyä toiminnassa ja tuottaa laadukkaita palveluja.

LASTEN VAALITEESIT

LAINSÄÄDÄNTÖ JA VAMMAISTUKI

Vammaislainsäädännön uudistamista on jatkettava heti seuraavalla hallituskaudella ja vammaistuen myöntämisen kriteerejä on kehitettävä

Sote-uudistuksen kaatumisen takia myös pitkään ja huolella valmisteltu uusi vammaispalvelulaki jäi hyväksymättä. Kuulovammaisille lapsille ja nuorille ja heidän perheilleen tärkeitä vammaispalveluja ovat valmennuksena ja tukena annettava kommunikaatio-ohjaus ja -opetus sillä ne vahvistavat erityisesti viittomakielisten sekä kuulonäkövammaisten henkilöiden kielellisiä oikeuksia ja ilmaisunvapauden toteutumista.

Uuden hallituksen tulee kirjata hallitusohjelmaan vammaispalvelulain uudistus pikimmiten. Viittomakielen ja kommunikointikeinojen (viitotun puheen/muiden puhetta tukevien menetelmien) opetus on saatava subjektiiviseksi oikeudeksi. Lisäksi on varmistettava tuki esteettömään asumiseen.

Kelan vammaistuen myöntämisen perusteita on muutettava niin, että ne ottavat huomioon kuulovammaisten lasten ja nuorten tarpeet. Esimerkiksi sisäkorvaistutteen saatuaankin lapsi ja nuori on pysyvästi kuulovammainen ja hänellä voi olla vammaan liittyviä tarpeita ja vammasta johtuvia kuluja. Erityisesti yli 18-vuotiailla opiskelijoilla sisäkorvaistutteen vuosittaiset käyttökulut voivat nousta merkittäviksi ja aiheuttaa maksuvaikeuksia.

LASTEN VAALITEESIT

PÄIVÄKOTI JA KOULU

Kuulovammaisille lapsille ja nuorille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja toisen asteen opintoihin

Kuulovammaisella lapsella tulee olla oikeus varhaiskasvatukseen, joka tukee hänen kokonaisvaltaista kehitystään kaikin mahdollisin tavoin. Perheillä tulee olla mahdollisuus valita toimintaympäristö, jossa lapsen yksilölliset kielelliset ja/tai vammaan liittyvät tarpeet huomioidaan maksimaalisesti. Lapsella tulee olla oikeus päästä lähipäiväkotiin, jossa on huolehdittu, että hänellä on käytössään tarvittavat apuvälineet ja muu tuki. Tulee varmistaa, että kuulovammaisen lapsen ryhmän koko on riittävän pieni ja tiloissa on huomioitu kuuntelun esteettömyys. Riittävästä henkilöstön osaamisesta ja resursoinnista on huolehdittava.

Varhaiskasvatustalakeia on täydennettävä säädöksillä, jotka määrittelevät lapsen oikeuden tukeen.

Myös perusopetuksessa lähtökohtana tulee olla oikeus lähikouluun, jossa on tehty riittävät mukautukset luokkatiloihin ja varmistettu toimivat kuulemisen apuvälineet. Lisäksi tulee olla mahdollisuus hyödyntää Valteri-koulujen palveluja ja varmistaa, että opettajilla on riittävä tietotaito kuulovammaisuudesta. Viittomakielisen lapsen kielelliset valmiudet ja kulttuuritausta on huomioitava. Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus voidaan toteuttaa joko viittomakielisessä ryhmässä tai ryhmässä, joka koostuu viittomakielisistä ja puhuttua kieltä käyttävistä lapsista.

LASTEN VAALITEESIT

OPISKELU

Kuulovammaisille lapsille ja nuorille
yhdenvertaiset mahdollisuudet
varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja
toisen asteen opintoihin

Toisen asteen opintojen kohdalla on
varmistettava, että opinto-ohjaajilla on tietoa
kuulovammaisten kyvyistä ja mahdollisuuksista
toimia eri ammateissa. On tärkeää, että myös
kuulovammainen nuori pääsee opiskelemaan
alaa, johon hän on oikeasti motivoitunut.

Sora-lainsäädäntöä ei saa tulkita niin, että kuulovammaiselta
nuorelta automaattisesti kielletään tietyt opiskelualat.

Esimerkiksi ammatillisiin opintoihin liittyvissä
työharjoitteluissa tulee tehdä kohtuullisia mukautuksia.
Lisäksi ylioppilastutkinnon digitaalisia kokeita kehitettäessä
tulee varmistaa, ettei lisääntyvistä ääniaineistoista muodostu
estettä kuulovammaisen ylioppilastutkinnon suorittamiselle.
Muissa kuin vieraiden kielten kokeissa olevat ääniaineistot
tulee tekstittää ja kuulovammaisella opiskelijalla tulee olla
mahdollisuus käyttää omia kuulokkeita kokeissa.

**Kuulovammaisten lasten ja heidän perheidensä asialla yhdessä:
Kuuloliitto ry, Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry, Kuurojen
Liitto ry, Kuurojen Palvelusäätiö sr ja LapCI ry**